

HET ZOGENAAMDE DUIZENDJARIG RIJK
Onderzocht en wederlegd,
EN DE HEERLIJKE KERKSTAAT VERDEDIGD

IN EEN REDENVOERING

Zijnde een Aanhangsel van

MOZES' LIED

DEUTERONONIUM XXXII vers 1-43.

Door

HENRICUS RAVESTEYN

Bedienaar des Godlijken Woords te ZWOLLE.

TE ZWOLLE,
Gedrukt bij D. RAMPEN en F. CLEMENT,
Boekdrukkers en Verkopers, 1728.

STICHTING GIHONBRON
MIDDELBURG
2007

HET ZO GENAAMDE DUIZENDJARIG RIJK ONDERZOCHT EN WEERLEGT¹

EN DE HEERLIJKE KERKSTAAT VERDEDIGD

Inleiding

§. 1. *Beproeft alle dingen; behoudt het goede.* Zo luidt de vermaanles van de apostel Paulus.

Uitbreiding

§. 2. Een gulden Regel, welke aan alle uitbreidende Oefenaars zo in menselijke, als in Goddelijke wetenschappen mag aangeprezen worden, en waarlijk zeer nuttig is, om met aflegging van alle vooroordelen de voorkomende zaken in de grond te doorzien, en bedaard na een rijp overleg te oordelen en te besluiten, wat waar of vals, wat goed of kwaad, wat aannemelijk of verwerpelijk is.

Op de stof gepast

§. 3. Voornamelijk, meen ik, dat deze gouden spreuk te pas voorkomt, als men met vrucht zal acht geven op *het Profetisch Woord, dat zeer vast is*, en uit de verscheiden uitleggingen van meer of min geoeffende een voegzame schifting zal maken, en het ene kiezen zal. Het was uit dien hoofde, dat de Apostel Johannes deze les ook zo krachtig aanprees 1 Joh. 4: 1. *Geliefden, gelooft niet een iegelijken Geest, maar beproeft de Geesten of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld.*

En gelijk ik ook op het spoor van die grote Apostelen deze vermaanles alle Waarheid-lievenden wil aangeprezen hebben, zo wens ik dezelve ook thans met alle bedaarde omzichtigheid te gebruiken, nu ik mij begeven zou tot het onderzoek en de verhandeling van het zo moeilijke vraag- en geschilstuk aangaande het zo genaamde, en befaamde DUIZENDJARIG RIJK.

Aanleiding

§. 4. De aanleiding welke mij tot deze Verhandeling geboeid werd, was geen vitzucht of nijdigheid tegen de genen, die in deze leer van mij verschillen. Nee, ik heb een grote afkeer van alle Broedertwisten, en zoek het altijd tot mijn Zinspreuk te behouden: *de Waarheid te betrachten in Liefde.*

Ook verdenke mij niemand alsof ik ondernam in deze iets geheel nieuws te schrijven. Want, ik weet wel, dat dit gewichtig Vraagstuk van overlang van vele grote Mannen en flonkerende Lichten in Gods Kerk onderzocht, en uitvoerig verhandeld is, gelijk het mij weinig moeite behoefde te kosten, of ik zou een groot register van voorname vroegere en latere schrijvers voor en tegen het DUIZENDJARIG RIJK kunnen opnoemen, wier lof ik geenszins wil verkorten.

Edoch, ik werd tot deze Redevoering aangenoopt bij gelegenheid, dat ik het Hoogdravend en zinrijk LIED VAN MOZES Deut. 32: 1--43. bearbeid had, bijzonder bij de verhandeling van vers 43. Als wanneer mij dit Vraagstuk van zelfs in de handen viel; en gemerkt ik aan hetzelfde niet wel in die laatste Leerreden kon voldoen, zonder vele merkwaardige zaken voorbij te gaan, zo heb ik het der moeite waardig geacht

---

¹ De uitgebreide Latijnse voetnoten in deze verhandeling zijn in dit document weggelaten.

deze Stof in een bijzondere Redevoering wat omstandiger te verhandelen, mij vleiende, dat ik geen overtollige nog onaangename arbeid zal doen.

Gebed om licht, enz.

§. 5. En gemerkt de Heilige Schrift, bijzonder de duisterste Profetische Gezichten, veiligst door de besturing van dezelve Geest worden verklaard, door welke zij beschreven zijn; zo hef ik in deze moeilijke, zaak een hartelijke Zuchtbede op tot God de Vader der Lichten, *dat mij gegeven worde de Geest der wijsheid en der Openbaring in Zijn kennis, namelijk verlichte ogen des verstands; opdat ik de Waarheid kenne, en dezelve ook bedachtelijk mag uitspreken, en de opening mijner lippen enkel billijkheid zij. Amen.*

Verdeling of orde

§ 6. Zal ik mij naar de lessen der Wijzen in deze Redevoering een groot einde, ter oefening van mijzelf en anderen in den lande, tot kennis van de Leer der Waarheid, die na de Godzaligheid leid, voorstellen, en dat doel bereiken? Zo moet ik mij van een klare en best vloeiende order bedienen, gelijk ik dan deze leidraad, (ofschoon wel niet net geschikt na de regelen en lessen van een gewone Leerreden) denk te volgen, dat ik in deze Redevoering opgeve,

- I. De Namen, Aard, Verscheidenheid, Oorsprong, en Voortgang van het gevoelen aangaande het zo genaamde DUIZENDJARIG RIJK.
- II. De redenen bijbrengen ter wederlegging van dit Gevoelen, en de tegenwerpingen beantwoorde.
- III. De gedachten van Voornamen Godgeleerden, (ook de mijne) aangaande de Heerlijke Kerkstaat, in het laatste der Dagen te verwachten, ter neerstellen en ophelderen.

§. 7. Ik vind (om aanstonds ter zake te komen) dat de voorstanders van het DUIZENDJARIG RIJK bij ouden en latere schrijvers verscheiden benoemd werden. De gemeenste en meest bekende Naam is die van *Chilisten*, zijnde dit een Griekse naam, welke afkomt van een woord, dat Duizend betekend, gelijk zij ook in het Latijn Milliasten, Millearii of Millenarii geheten worden. Buiten twijfel, omdat zij hun gevoelen voornamelijk ontleend hebben, en verdedigen uit de Openbaring van Johannes, alwaar Cap. 20: 2, 3, 4. van een *Duizendjarige* heerschappij of Rijk gesproken werd.

Ook vind ik, dat enige, die het allergrofst en vleselijk aangaande dit Rijk oordelen, na de eerste Uitvinder of Uitvinders van dit gevoelen Cerinthus of Merinthus, Cerinthianen of Merinthianen genoemd werden. Gelijk die Regering of gewaande Staat der Kerk bij sommigen ook bekend is onder de naam van de Gulden Eeuw, van anderen de vijfde Monarchieën genoemd, van enigen het derde of Nieuwste Testament, en van andere nog anders geheten.

Schifting van gevoelens

§. 8. Om nu nader aangaande de aard van dit geschilstuk te oordelen, zal het juist niet nodig zijn, dat ik de verscheidenheid der Gevoelens in deze, van stuk tot stuk opmeld; men kan dezelve gevoeglijk tot twee brengen, namelijk tot een grover, van Cerinthus (gelijk nader blijken zal) oorspronkelijk, hetwelk genoegzaam van alle Rechtzinnige Godgeleerden verworpen word. En tot een subtieler gevoelen, (van ene Papias herkomstig,) waar toe ook verscheiden oude en latere Schriftgeleerden overhellen.

Het grovere

§. 9. Het Grovere komt hier hoofdzakelijk uit: Dat Christus als Koning wederom, vóór de laatste en algemene Oordeelsdag, zichtbaar op Aarde zou verschijnen, en als dan de Martelaren, en andere Heiligen, die in den Heere ontslapen zijn zouden worden opgewekt, en nevens Hem, én de in leven zijnde Godvruchtigen, duizend jaar zouden heersen. Welk Rijk dan in het Joodse Land en voornamelijk te Jeruzalem zou worden opgericht, waartoe die Stad en den Tempel aldaar op het prachtigste zou herbouwt werden, met een herstelling van de Ceremoniële Godsdienst, van de Joden in hun Land wedergekeerd te oefenen, zullende die Regering en heerlijke Staat der Kerk dan, na het onderbrengen van en de Heerschappij over alle Godlozen en vijanden der Kerk, bestaan in een volkomen bevrijding van alle onkunde, zonden, straffen, kastijdingen, ellenden, ziekten, vervolgingen, ja van de Dood zelve, en in een overvloedig, rustig en vrolijk genot van alle heerlijkheid, en zo Geestelijke als Aarde, ja zelfs vleselijke voordelen en vermakelijkheden, gedurende de tijd van duizend jaren.

Subtieler gevoelen

§. 10. Het subtieler gevoelen komt hier voornamelijk op uit: Dat Christus vóór de algemene Oordeelsdag zichtbaarlijk en in volle luister op Aarde zou verschijnen, en de voornaamste Heiligen (sommige zeggen alleen de Martelaren) zou opwekken, om nevens hem en de Godvruchtigen, alsdan in leven, duizend jaar in rust en voorspoed, onder het genot vooral van Geestelijke Zegeningen te regeren.

De oorspong van het grover gevoelen

§ 11. Wat wijders de oorspong van de gedachten der Chiliasten betreft: Wij houden het daarvoor, dat dezelve eerstelijk uit de dromen of hartsverdichtselen der Joden aangaande de toekomstige Eeuw of de verwachte dagen van den Messias zijn voort gekomen. Het is toch uit de Schriften der Joden en zelfs uit het Woord van God genoegzaam bekend, hoe de Joden, uit misverstand der Godsspraken aangaande de Messias, voornamelijk van de Voorzeggingen Gen. 49: 10. Ps. 2: 6. Jer. 23: 5. Zach. 9: 9. en diergelijke, tot die verbeelding gekomen zijn, dat de Messias de Zone Davids een Aards Koning zou zijn, en onder hen een Koninkrijk met veel pracht en uiterlijke toestel zonde oprichten, waarin men allerlei voordelen, vooral Aardse en Lichamelijke, zou genieten. En het is wel te bevroeden, hoe de Joden tot zulken lichamelijke verbeeldingen gekomen zijn, als men overweegt, dat de Godsspraken de aard van dit Rijk beschrijven met spreekwijzen ontleend van al hetgeen dat groot, luisterrijk, en voordelig in de Koningen en Koninkrijken van Israël en Juda, ja van andere machtige Heerschappijen der Babyloniërs, Perzen, Grieken, en Egyptenaren, gezien was. En de voorzeggingen drukten voor weinig-geoeffenden in Geestelijke bespiegelingen niet zeer klaar de eigenlijke aard van dat Koninkrijk uit; terwijl nu de Joden onder een aardse bediening geleefd hadden, en de natuurlijke genegenheid der Mensen meest overhelt tot iets, dat als uitwendig heerlijk en vermakelijk in het oog loopt, zo beseft men licht, hoe zij tot die aardse gedachten zijn gekomen. En zij in Jezus van Nazareth die verwachte hoedanigheden niet vindende, hem voor de Messias niet hebben willen erkennen. Te meer, omdat de sleutel der kennis zelfs onder hun Schriftgeleerden verloren was. En ofschoon Jezus' Leerlingen en Aanhangers Hem voor de Messias hielden, gelijk onder anderen blijkt uit het zeggen van Andréas tot zijn Broeder Simon Petrus: *wij hebben gevonden den Messias, 't welk is overgezet zijnde, de Christus*, Joh. 1: 42. En ook van Nathanaël aangekend is Joh. 1:42 dat hij tot Jezus gezegd heeft, Rabbi, Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israëls. Ofschoon, (zeg ik) dat Jezus' Leerlingen Hem daar voor erkenden, zo bleef hun echter

dat Aardse denkbeeld aangaande Zijn Koninkrijk nog bij. Gelijk kenbaar is uit de vraag, *wie de meeste was in 't Koninkrijk der Hemelen?* Matth. 18: 1. En uit het verzoek van de moeder der zonen van Zebedeus, dat d' ene mocht zitten tot de Rechter-, en de andere aan de linkerhand in Christus' Koninkrijk., Matth. 20: 20. Ook is zulks af te nemen uit de vraag der discipelen Hand. 1: 6. *Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israël wederom het Koninkrijk oprichten?* Welk vraagstuk toenmaals, en doorgaans wel enigszins duister van Christus is beantwoord. Vers 7. En Hij zeide tot hen: *het komt u niet toe te weten de tijden en de gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft.* Waartoe Hij buiten twijfel deze reden had, dat zij toch de verborgenheid van dit Koninkrijk niet recht zouden kunnen verstaan, voor en aleeer zij de Geest ontvangen hadden, die hun des aangaande het nodig bericht zou geven. Dit gaf Jezus onder een aardige gelijkenis te kennen Matth. 9:17. *Noch doet men geen nieuwe wijn in oude lederzakken, anders zo bersten de lederzakken, en de wijn wordt uitgestort, en de lederzakken verderven; maar men doet nieuwen wijn in nieuwe lederzakken, en beide tezamen worden behouden.* Echter had Hij, voor opmerkende, in zijn nederige intrede in Jeruzalem, genoegzaam de aard van Zijn Koninkrijk uitgedrukt Matth. 21. Ook heeft hij in Zijne verantwoording voor de Heidense Landvoogd Pilatus duidelijk genoeg verklaard, dat Zijn Koninkrijk niet van deze Wereld was. Evenwel bleven de meeste Joden, na de tijden der Apostelen, nog bij de verbeelding van zo een Aards Koninkrijk, en gaven daar zeer breed van op, zeggende, dat alsdan de Patriarchen en Profeten zouden worden opgewekt, en de Messias met de zelve, en de overgeblevene levendige Israëlieten, na het onderbrengen van alle andere Koningen en Koninkrijken, en hen vooral bevrijd hebbende van het juk der Romeinen, een uitermate heerlijk Koninkrijk in Kanaän zou oprichten, de Tempel herbouwen, de Levitische Godsdienst herstellen, en de Joden allerlei voordelen en gemakkelikheden zou te genieten geven. Op dat ik nu niet melde van het geen zij onder andere de beuzelachtige verhalen en verwachtingen van de Os Behemoth, en de Vis Leviathan, en de Vogel Bar-juchne, dan tot Tafelgerechten toe te maken en te eten, en de Wijn, in Adams Wijnkelder tot die tijd bewaard, dan te drinken. Evenwel komen alle de Joden in hun verwachting aangaande de aard van dat Rijk, en de bepaling des tijds, of het juist duizend jaar, of meer, of minder zal kerk niet overeen.

Overgenomen door Christenen

§. 12. Het is zeker, dat deze Joodse dromen met der tijd tot de Christen Kerk zijn overgebracht en aanleiding gegeven hebben tot de verbeelding van zo een eigenlijk genaamd **D U I Z E N D J A R I G R I J K**, en wel, (gelijk wij boven met een woord opgemerkt hebben) schrijft men deze grove gedachten eerst toe aan die beruchte Ketter in de eerste Eeuw, Cerinthus, een halve Jood en Leerling van Simon de Tovenaar, doch die zich uiterlijk tot het Christendom vervoegd had. Men zegt, dat hij een Boek over deze stof geschreven heeft, en voorgaf dit gevoelen, niet alleen van Johannes zelve, maar ook door de dienst der Engelen, ontvangen te hebben. Een verdicht gevoelen, hetwelk in de beruchte Kerkvergadering te Antiochië met rede is veroordeeld.

Desniettenstaande heeft men vernomen, dat zijn gevoelen bij velen ingang vond, zo dat hij zijne Aanhangeren had, die naar hem Cerinthianen genoemd werden. En ik weet niet, of men zelfs enige van de anders Recht zinnige Oudvaders van zijn gevoelen wel kan vrijpleiten; alhoewel er veel voor en tegen gezegd is, en gezegd kan worden. Dit is zeker, dat dit Wangevoelen van Cerinthus in vervolg van tijden van enige Wederdopers vernieuwd en overgenomen is, waar onder men enen David Jorissen in Holland, en Kwakers en zo genaamde Profeten bijzonder in Engeland tellen mag.

Althans, hoe men dit gevoelen beschouwt, het werd niet te onrecht een Droom genaamd. En wel terwijl de dromen verscheiden zijn, werd deze gedachte van zeker Geleerd Man, niet kwalijk *een droom der wakenden* geheten.

Subtieler gevoelen uitgelegd

§. 13. Mijn oogmerk is niet, het zal ook onnodig zijn, dit gemelde grovere gevoelen der Chiliasten nader ter toets te brengen, te minder, alzo elk Rechtschapen Christen en Rechtzinnig Godgeleerde dit merendeels gruwelijk en Epicureïsch gevoelen verfoeit en buiten (zeg ik uit Openb. 22: 15.) *Buiten zullen zijn de honden, en de Overspelers, enz. zijn.* Verre, verre hier vandaan gij onheiligen.

Maar het zal, volgens mijn bestek, nodiger zijn, dat het Subtieler Chiliasme of de Leer aangaande het DUIZENDJARIG RIJK, wat nader onderzocht wordt.

De eerste uitvinder van dat gevoelen, zoals het in vers 10 van ons is opgegeven, oordeelt men, dat een Papias geweest is, die in de tweede Eeuw geleefd heeft, en bisschop van Hierápolis was; van sommigen gehouden voor een Leerling van de Apostel Johannes, en voorgevende van die Godgeleerde dit gevoelen door overlevering ontvangen te hebben. Doch anderen willen, dat hij een Leerling van een andere Johannes een Priester geweest is, die onder de Regering van de Keizer Trajanus geleefd heeft. Wat hier van zij, (laat ons niet te angstig te onderzoeken,) dit is zeker, dat hij een drijver is geweest van het DUIZENDJARIG RIJK, en dat hij van de Geleerden genoegzaam eenparig is en wordt gehouden voor een Man, wel van geleerdheid en welsprekendheid, doch van klein verstand, en die zeer licht gelovig was. Ondertussen is hij in zijn gevoelen van verscheiden Oudvaders gevolgd, onder welke bekend staan Justinus de Martelaar, Ireneüs, Tertullianus, Victorinus Pictaviensis, en anderen. Doch dit gevoelen is reeds in de derde Eeuw van Dionysius Alexandrinus in een Boek tegen Nepos de Egyptenaar weersproken, gelijk ook vervolgens van Hieronymus, Epifanius, Augustinus, Philastrius, Damasus, en Primasius En de beroemde Heer Burnet is in zijn Boek, meermalen in onze Aantekeningen aangetrokken, van gedachte dat degenen welke zich vervolgens tegen dit eigenlijke Duizend jarig rijk hebben aangekant, de naam kregen van Allegoristen, dat zij dat Rijk, waarvan Johannes Openbaring 20 spreekt geheel oneigenlijk en Allegorisch verklaard hebben. Daarbij is uit de Kerkelijke Geschiedenissen genoegzaam kennelijk, hoe dit gevoelen van een DUIZENDJARIG RIJK in het einde van de vijfde Eeuw, bij de Christenen geheel afgesleten is. Doch omtrent sedert een anderhalve Eeuw wederom van sommigen vernieuwd.

Wij zouden een ganse lijst, zo van Onrechtzinnige uit allerlei Sekten, als van Rechtzinnige, zelfs enige hedendaagse voorname Godgeleerden kunnen opgeven, die dit gevoelen (alhoewel alle niet op dezelfde wijze) toegedaan zijn, welker misvatting in deze dragelijk is. Evenwel zijn er nog meer brave Mannen geweest en worden er nog gevonden, die de gedachten, aangaande zo een eigenlijk genoemd D U I Z E N D JARIG RIJK, met rede afkeuren en verwerpen.

Reden van afkeur

§. 14. En, om ook ruimborstig in deze te verklaren, hoe het mij, na een rijp en onzijdig onderzoek, is voorgekomen, wil ik niet ontveinzen, dat ik bij mij zelve ten volle overreed ben geworden om mij bij dezulken te voegen, die dit gevoelen van de hand wijzen. En zulks wel om deze navolgende redenen, welke wij wensen, dat van alle Waarheid en Godvruchtlieden, onzijdig en met aflegging van alle vooroordelen, onderzocht worden.

I. Om dat het gevoelen van een eigenlijk DUIZENDJARIG RIJK niet Schriftuurlijk is. Ik zeg niet, dat de Verdedigers van hetzelfde geen Schriftuurplaatsen, of bewijzen uit de Heilige Schrift voortbrengen. Want ik weet wel, hoe men uit Openbaring 20 en enige Gezichten en Voorzeggingen van Daniël en dergelijke Godsspraken redeneert. In het vervolg van ons bij wege van tegenwerpingen bij te brengen, en te beantwoorden. Maar ik noem dit gevoelen onscriptuurlijk; eensdeels, omdat de eerste voorstanders het uit Joodse vertellingen, verdichte Overleveringen, en niet zo zeer uit de Heilige Schrift hebben overgenomen. Anderdeels, omdat ik in navolging van voorname Bijbel Tolken oordeel, en bij de stukken tonen zal, dat die plaatsen, die zij uit de Heilige Schrift ter verdediging van hun gedachten bijbrengen, oneigenlijk te verstaan zijn, en geenszins van een DUIZEND JARIG RIJK na de letter spreken.

II. Ja, dit gevoelen strijd tegen verscheiden Schriftuurplaatsen en Leerstukken in Gods Woord voorkomende, namelijk,

1. Tegen de aard en hoedanigheid van Christus Koninkrijk, van hetwelk Hij in de dagen van Zijn verkering op de Aarde, geen aardse of stoffelijke, maar een Geestelijke en Hemelse beschrijving gegeven heeft, welke alleen en ten allen tijden op hetzelfde past. Namelijk in Zijn onderhandeling met Pilatus zegt Hij, des aangaande scherp ondervraagd zijnde, met ronde woorden: *Mijn Koninkrijk is niet van deze Wereld.* Joh. Joh. 18: 36. Gelijk zulks ook niet duister is af te nemen uit Zijn gesprek met de Farizeeën gehouden Lukas 17: 20, 21. *En gevraagd zijnde van de Farizeeën, wanneer 't Koninkrijk Gods komen zou, heeft Hij hun geantwoord en gezegd, het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat; noch men zal niet zeggen, ziet hier, of zie daar. Want het Koninkrijk Gods is binnen ulieden.* Ook weerspreekt Hij gans ernstig het wanbegrip Zijner Discipelen, die des aangaande ook na alle waarschijnlijkheid met de bijna algemene Joodse verbeelding bezwangerd waren Hand. 1 6, 7. *Zij dan die tezamen gekomen waren, vraagden Hem, zeggende: Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israël het Koninkrijk weder oprichten? En Hij zeide tot haar: het komt u niet toe te weten de tijden en gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft.*

(Sommige zijn echter van gedachten, dat de discipelen te dier tijd in onderhandeling met Christus, niet langer mee die aardse gedachten aangaande Zijn Koninkrijk bezet waren. Zie hierover de Geleerde heer Joh. Plevier Hand. der Apostelen. En M. Richter, van zijn Eerwaarde in de aantekeningen aangetrokken.)

Ja, als men eens wat nauwkeuriger let op de natuur van Christus Koninkrijk, en hetzelfde met de Verwachtingleer, en het onderricht van Christus en der Evangelisten en Apostelen vergelijkt, zal men vernemen, dat deze Regering of de Bediening des Nieuwen Testaments niet als uitwendig, maar innig, niet als ten dele stoffelijk of aards, maar als geheel Geestelijk en Hemels werd afgetekend. Daarom *een Koninkrijk Gods, en der Hemelen* genaamd, en van Paulus beschreven als een Bediening des Geestes, rechtstraads gesteld tegen de uitwendige luisterrijke en aardse des Ouden Testaments 2 Kor. 3: 8. En waarlijk de Koning is Christus, die ten Hemel gevaren zijnde, de Hemel, en nooit meer de aarde, verkiest tot zijn Troon, en Residentieplaats. De Dienaars of Gezanten van dat Rijk zijn niet der Letter maar des Geestes 2 Cor. 3:6. De Onderdanen zijn Hemelburgers Fil. 3: 20. De Wetten en Handvesten van dit Rijk zijn Geestelijk, namelijk de Wet des Geestes des Levens in Christus Rom. 8: 2. De Goederen en voorrechten zijn niet Lichamelijk, maar Geestelijk en Hemels, Rom. 14: 17. De duurzaamheid van deze Regering word niet tot zekere dagen, maanden of jaren bepaald, maar loopt door alle de Eeuwen Jes. 9: 6. Totdat Christus de Zone aan de Vader het Koninkrijk zal wedergeven, en zijn Onderdanen in het Koninkrijk der Heerlijkheid zal ingebracht hebben 1 Cor. 15: 24. Het is daarom ook van nadruk, dat de Profeten de Regeringswijze van Vorst Messias gedurende de ganse tijd van het

Nieuwe testament de *laatste Dagen* noemen, en Paulus geeft er de naam aan van *de volheid des Tijds* Gal. 4: 4. En Ef. 1: 10. *De volheid van de bedeling der Tijden*. Ik weet wel, en heb er ook niet tegen, dat deze ganse betere Bedeling, na de verscheiden Lotgevallen der Kerk van voor- en tegenspoed, van zuiverheid of onzuiverheid der Leer en Zeden, *in zeven merkwaardige Perioden of Tijdkringen* geschikt werden, doch, zulks geeft geen noodzaak dat men de laatste Tijd dermate van de voorgaande zou onderscheiden, dat ze een gehele andere Bedeling of Regeringswijze zou uitmaken, of een DUIZENDJARIG RIJK.

2. Ook loopt dit gevoelen aan tegen de beschrijving, welke Gods Woord ons van de Leden en het wedervaren der Ware Kerk zolang zij op de Aarde zal gezien worden, opgeeft. Want wie weet niet, dat aan de leden der Kerk of de Onderdanen van Christus' Koninkrijk niet veel uitwendig geluk, maar meest rampspoeden, niet veel gemak, rust of vermaak, maar veel eer moeite, kwellingen, droefenissen, en veel strijd des lijdens op Aarde beschoren is? Daarom een Strijdende Kerk genaamd, in onderscheiding van de Zegepralende in de Hemel. De onverderfelijke, en onbevlekkelijke en onverwelkelijke Erfenis wordt eerst in de Hemelen voor dezelve bewaard 1 Petr. 1: 4. Naar het volstrijden van de Strijd, en het eindigen van de Loop, wordt hun eerst, bij de verschijning van de Rechtvaardigen Rechter in de algemene Oordeeldag, de Kroon der Rechtvaardigheid toegelegd, en op het hoofd gezet 2 Tim. 4: 7. Als zij na een langdurige en hachelijke strijd, gedurende hun verblijf op de aarde, eindelijk de Overwinning behalen, dan werd hun eerst namaals in een volle zin gegeven met Christus te zitten op Zijn Troon, gelijk Hij overwonnen hebbende met Zijn Vader gezeten is in Zijn Troon Openb. 3: 21.

3. Behalve dat de Leer van zo een eigenlijk genaamd DUIZEND JARIG RIJK strijdig is met de voorzeggende waarschuwing van de Christus Zelve Matth. 24: 23-27. Hij vermaand daar zo ernstig, dat men de valse Profeten niet had te geloven, wanneer zij zeggen zouden: *ziet hier is de Christus of daar*, te weten elders op aarde, door een lichamelijke tegenwoordigheid. Gelijk Hij dan vervolgens de bijzondere plaatsen vermeld van hen aan te wijzen: *Ziet Hij is de Woestijn, gaat niet uit; ziet Hij is in de Binnenkamer, en gelooft het niet*. Kortom, hij geeft duidelijk genoeg te verstaan, dat men vals aan Christus, na Zijn Hemelvaart enig lichamenlijk verblijf of verschijning op aarde zou toekennen. Hetwelk Hij niet zonder een nadere bepaling of onderrichting zou kunnen zeggen, bijaldien hij door de oprichting van een DUIZEND JARIG RIJK op Aarde zou verschijnen, dan zou men het immers mogen zeggen, en geloven, en de plicht van elk zou zijn, om uit te gaan ter plaats alwaar Hij verschijnen zou, om die Koning te zien in Zijn schoonheid.

4. Ondertussen spreekt de H. Schrift van geen andere verschijning van Christus op aarde, dan van die ontzagelijke ten jongste dage, om te oordelen de levendige en doden. Want nadat Christus de Dwaalleer der valse Profeten, die ijdel van een voorgaande komst zouden spreken, weerlegt, en de Zijnen daartegen zo ijverig gewaarschuwd had Matth. 24; zo zal Hij in het volgende 25 Hoofdstuk heiliger wijze te verstaan geven, hoe de Zone des Mensen ten jonsten dage ten Oordeel zou naderen, en van allen in volle Luister zou gezien worden. Lees vooral Vers 31-46.

(...)

Belangende dan het gezicht van Johannes Openbaring 20 daaruit men pleit in voor het DUIZEND JARIG RIJK

Wat de tweede rede belangd, dat men dit Gezicht letterlijk behoord op te vatten, also men geen bekwame tijd kan aanwijzen, in welke deze Voorzegging vervuld kan geoordeeld worden, indien men dezelve oëigenlijk verklaarde. Des aangaande willen wij wel bekennen, dat het ons ook zo voorkomt dat deze Godspraak nog niet vervuld is, en bijgevolg kunnen wij ons in deze niet verenigen met Arethas, die dit Rijk met de Geboorte van Christus aanvangt, nog ook met Usserius Armachanus, Joh Bale, Aretius, Chitraeus, die het zelve beginnen met de Dood van de Zaligmaker; ook niet met de genen, die de vervulling menen te vinden in de eerste oprichting van Jezus' Koninkrijk en de binding des Satans kort na Zijn Hemelvaart. Ook kunnen wij ons niet voegen bij Partus en Bullingerus, die het zelve rekenen van de verwoesting van Jeruzalem, en eindigen met Gregorius de Zevende in het jaar 1073.

Wijders oordelen wij, dat zulks niet volkomen bewaarheid is met de tijden van Constantijn de Groot tot het einde van de dertiende Eeuw na de gedachte van Grotius en Hammondus, of gelijk het einde gerekend word tot de tijd van Bonifacius de Achtste, gelijk Forbesius, of van Lodewijk van Beieren, gelijk Coccejus daar heen wil. Ook kunnen wij niet zien, dat de tijd van dit Rijk kan begonnen werden met de Reformatie. Dewijl in geen van die Tijdsgewrichten aan de kracht der spreekwijzen voldaan werd. Gelijk wij met vele redenen zouden kunnen aanwijzen.

Weshalven wij dan vaststellen ,dat dit Gezichte of Voorzegging Openbaring 20 nog moet vervuld worden. Gelijk zulks onder anderen ook van de vermaarden en verstandige Engelsman de heer Burnet met nadrukkelijke spreekwijzen beredeneerd werd. Echter zijn wij daarom niet genoodzaakt het Gezichte Openbaring kapittel 20 letterlijk of eigenlijk van een D U I Z E N D J A R I G R I J K te verklaren.

En bijgevolg geldt de laatste rede geenszins tegen ons, dewijl wij wel toestaan willen, dat de Voorzegging in zo een verband voorkomt, dat de Val van de Antichrist vóór de vervulling van dezelve moet vast gesteld worden. Gelijk wij het ook met enige Beroemde Godgeleerden daarvoor houden dat de beschrijving van het Nieuwe Jeruzalem Cap. 21, 22. een nadere aftekening is van de Heerlijke Kerkstaat in het laatste der Dagen, in het 20^e Hoofdstuk onder de benaming van een D U I Z E N D J A R I G R I J K voorgedragen.

Het zal dan vervolgens tot mijn last liggen, dat ik dit merkwaardig Gezicht Openbaring 20, volgens de gronden tevoren gelegd, wat nader verklare, en aanwijze, wat er zij van deszelfs oëigenlijke betekenis.

Om in deze met enige orde tewerk te gaan, merken wij in deze vertoning drie Hoofdzaken aan.

- A. Een Voorzegging of Vertoning van die wegneming van hetgeen hinderlijk zou zijn, namelijk de binding van de Satan, vers 1-3.
- B. Een uitgebreide beschrijving van de Heerlijke Kerkstaat daar op te wachten, vers 4-6.
- C. En eindelijk een Vertoog aangaande de droevige staat van der Kerk vanwege de hervatte vervolgingen, welke echter tot nadeel der Vijanden en van Satan zouden aflopen, vers 7-10.

Van alles maar beknopt en dus merken wij

A. Aangaande het eerste deel aan:

- (1) De toebereidselen tot de binding van de Satan, van Johannes beschreven, vers 1. De getrouwe en grotelijks bevoorrechte knecht, zag dan in de Geest, na de verdelging van de Antichrist, een Engel afkomende van de Hemel. Verstaat er de Zone Gods door, de Engel van Gods aangezicht, de Engel des Verbonds, in Wiens binnenste de Naam Jehovah is. Deze, aan wie alle macht gegeven was in Hemel én op Aarde, ja, in en over de Hel Openb. 1: 18. Deze (zeg ik) word hier aan Johannes vertoond, als komende van de Hemel, vanwaar Hij toch Zijn Kerk regeert, ten beste van Zijn Onderdanen, doch tot afbreuk van de werken des Duivels en het Rijk van Satan. Tot welker vernieling Hij verbeeld wordt macht en recht te hebben, ja daartoe vaardig te zijn. Want Hij kwam aan Johannes voor, als hebbende een sleutel des Afgronds, waarmee Hij sluit en opent naar Zijn welgevallen; en tevens voorzien van een keten, met welke Hij Zich vaardig toont om te dwingen en te kluisteren.
- (2) Gelijk Hij ook verbeeld wordt, als zulks met de daad werkstellig makende, vers 2-3. Zo kwam hij dan voor, als de Draak de oude Slang, welke de Duivel, de Hoofd vijand van Hem en Zijn Volk was, op een onversaagde en gevoelige wijze aangrijpende, en hem bindende aan de keten van Zijn Macht en Voorzienigheid; dat is, Zijn voorheen geofende macht door list of geweld tot nadeel van de Kerk inteugelende, en dit voor een zekere tijd van Duizend jaar. 't Zij dat men die bepaald of ruimer neemt. En opdat de Satan wel mocht begrijpen, dat hem gedurende die tijd alle macht benomen was, en de Kerk voor zijn macht dan niet beducht behoefde te zijn, wordt er in vers 3 getuigd, dat hij door deze Michaël de Archangel *geworpen werd in de afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde dien boven hem*, zijnde dit een allerplechtigste en zekerste bewaring en machtontneming vergeleken met Dan. 6: vers 18. Het einde waartoe deze binding geschiedde, was *opdat hij de Volkeren niet meer (als voorheen) verleiden zou, totdat de Duizend jaren*, de tijd tot zijne binding geschikt, *zouden geëindigd zijn*. En daarna zou hij voor een kleine tijd wederom ontbonden worden, en enige macht ter verleiding en schade van Gods Volk oefenen, door het aanhitsen van andere vijanden tegen Gods Volk.

B. Deze verhindering dus voor een tijd weggenomen zijnde, zou men de staat der Kerk gedurende die tijd gans heerlijk zien, vers 4-6. Waarin ons voorkomen:

a. De grotelijks bevoorrechte Personen, vers 4 in het brede omschreven, namelijk: zij die nader worden afgetekend als *Zielen dergenen die onthoofd waren*, enz. Versta erdoor:

- ? Of de *Zielen der Martelaren*, welke, wegens haar afkeer van de leer der Waarheid volgens Gods Woord de Marteldood hadden ondergaan.
- ? Of, men zou er zulken door kunnen verstaan, welke wegens hun afkeer van, en gekantheid tegen de Antichrist, en om de Belijdenis der Waarheid, *onthoofd* dat is ontbloot waren van hun Ereambten in het Burgerlijke of Kerkelijke.

b. Van dezelve worden deze bijzonderheden getuigt:

(1) *Dat zij leefden*, hetwelk, als het tot de Personen boven gemeld in de eerste zin gebracht wordt:

- niet zegt, dat zij wederom door de vereniging van haar Ziel met het Lichaam, en dus door een eigenlijke Opstanding herleefden. Gelijk sommigen het Griekse woord *exeesan zij leefden* nemen voor *anesteesan zij herleefden*, welk woord in het volgende vers voorkomt. Want daar moet wel opgemerkt worden, dat er van de *Zielen* en niet

van de Lichamen der onthoofden gezegd word dat zij leefden.

- En dus kan men denken, dat Johannes dezelve in de Geest gezien heeft als levende in Vreugde voor Gods Troon in de plaats en staat der Gelukzaligheid.

(2) Of vat men het in de andere betekenis, dan zal men door hun leven een herstelling van hun voorgaande Gelukstaat en goede gedachtenis verstaan, want, wie weet niet, dat naar de Stijl van Gods Woord door de Dood (Men vergelijk hier mede de volgende Schriftuurplaatsen Spr. 9: 18. Job 16:5. Ps. 22: 16 Ezech. 31: 15, 17. Jes. 52: 2. Ps. 88: 4, 5, 6. 1 Cor. 4: 9. en 15: 31.) niet zelden allerlei rampen en wederwaardigheden verstaan worden, en door het leven een staat van geluk, voorspoed en roem. (Zie 1 Sam. 2: 6, 7, 8. 1 Kon. 16: 1. Ps. 113: 7. Spr. 23: 14. Ps. 30: 4 en 49: 16, en 86: 13. Dan. 12:2. Hos. 13: 14. Jes. 26:19, 21. Ezech. 37:1-15 vergeleken met Rom. 11: 15.)

c. Gelijk dan ook vervolgens hun leven of Gelukstaat beschreven wordt, als van hun gezegd word, dat Johannes Tronen gezien heeft, en hen daar op heeft zien zitten en heersende met Christus Duizend jaar.

(1) Welk voorrecht wederom gebracht zijnde:

- ? Tot de Zielen in de eerste zin, niet anders zegt als de staat van Vrijheid en Heerlijkheid der dergenen, die voorheen om Christus' wil gedood waren, in de gemeenschap met Christus.
- ? En bepaald men het liever tot diegene, welke *oneigenlijk* gezegd waren *onthoofd te zijn*. Zo drukt het uit een herstel in hun Waardigheid in de Gemeenschap en naar het voorbeeld en voorschrift van Christus.

d. En wordt de tijd genoemd Duizend jaren, het lust ons, niet al de verscheiden gedachten der oude en latere Godgeleerden over dit jaargetal ter toets te brengen. Wij oordelen, dat degene het al te ruim nemen, die er de ganse tijd van het Nieuwe Testament door verstaan. Ook kunnen wij (behoudens de achting, die wij anders voor sommige Geleerde en Godvruchtige mannen hebben) van onszelven niet verkrijgen om die jaren Profetisch voor een getal van 360.000 Jaren op te vatten. Want ons is tot nog toe daar van geen klaar en overtuigend voorbeeld in het Woord van God voorgekomen. Weliswaar, dat in de Profetieën, vooral in dit boek (hoewel niet altijd) voor elke dag één jaar genomen wordt, gelijk er ook tussen een dag en een jaar een gepaste overeenkomst is, wegens de dagelijkse en jaarlijkse omloop der zon of van de Aardkloot. En dus kan men ook wel volgens die regel voor, één week zeven, en voor één maand dertig jaren nemen; doch dit zijn alle maar gedeelten van een jaar, dat een volkomen tijd is. Maar die volkomen tijd, bijzonder van Duizend jaar word nergens (mijns weten) genomen, en kan ook bezwaarlijk genomen werden voor een gedeelte van een andere nog volkomener tijd, waarin *elke dag één Jaar zou betekenen*.

Ik weet wel, dat van dit Rijk gezegd wordt Daniël 2: 44. *Dat het in Eeuwigheid niet zal verstoord worden, maar in alle Eeuwigheid zal bestaan*. En Cap. 7: 18, 27. wordt het ook *Eeuwig* genoemd, *ja zullende duren tot in Eeuwigheid der Eeuwigheden*. Doch dit is (mijns bedunkens) geen klemmend bewijs, dat de 1000 uren voor 360.000 jaren moeten genomen worden, maar wel, dat het enige Eeuwen zal duren. Ja na een verwisseling van strijd, en oordeel over de Gog en Magog in de volstreckte Eeuwigheid zal uitlopen.

En dat zal misschien de rede zijn, dat bij Daniël van Eeuwigheid en bij Johannes van 1000 Jaren gesproken werd, omdat het aan Johannes vertoond werd tot aan de laatste strijd en woede van Satan, welke van Daniël niet gemeld word, die daarom nimer

spreekt, en spreken kon.

Echter kunnen wij ook niet zien, dat wij hier juist bepaald om Duizend Jaren te denken hebben, en dat God juist zo stipt Zijn Werken aan een getal van 1000 Jaren binden zou. Wij nemen liever dat ook hier het bepaalde getal voor een onbepaalde reeks van jaren die alleen God bekend is, en eerst bij de vervulling aan de Kerk bekend zal worden, moet genomen worden. Gelijk dit veeltijds de stijl van Gods Woord is, zie Gen. 11: 7, 41. 1 Sam. 1. 8. Ps. 91: 7. Dan. 7: 10. Wanneer dan de Duizend Jaren onbepaald voor een geruime tijd, en een reeks van jaren zonder merkelijke verandering worden opgevat, zo zal het echter:

- (1) Ten opzichte van de eigenlijke gedoden en naar de Ziel levend en heersend enige zwaarigheid hebben, hoe zij gezegd kunnen worden Duizend jaar te leven en te heersen, daar zij Eeuwiglijk en altoos leven en met Christus Regeren zullen. Doch hier omtrent kan worden waargenomen, dat Johannes verhaald wat hij gezien heeft. En hoe hij hen ofschoon verheerlijkt, maar zo lang gelukkig rekent als de Satan gebonden was; dewijl zij na die Duizend jaren in hun medegelovigen wederom zouden verleid en vervolgd worden.
- (2) Maar deze zwaarigheid heeft geenszins plaats, zo men de Personen die onthoofd waren enz., in de tweede betekenis begrijpt. Want dan zegt het alleen, dat aan die voorheen verdrukte Kerk maar zo een tijd van Duizend jaren, zo lang de Satan gebonden was, tot ademtocht, rust, voorspoed, en luister beschooren was.

e. Dit gemelde wordt als een bijzonder voorrecht van deze beschreven Personen opgegeven, vers 5. *Maar de overige der Doden en werden niet weder levendig, totdat de Duizend jaren geëindigd waren. Deze is de eerste Opstanding.*

(1) Verstaat hier door *de overige der Doden die niet opgewekt werden*, juist:

- ? niet andere Gelovigen, die geen Martelaren waren, of minder voornamen Heiligen, die geen deelgenoten van het eigenlijk genaamde DUIZEND JARIG RIJK zouden zijn, noch ook enige Godlozen die niet in het openbaar opgewekt zouden worden, om zwaarlijk gestraft te worden.
- ? Maar, óf enige Gelovigen, die ook wel veel geleden zouden hebben en van hun voorrechten ontbloot waren door de vervolgingen van de Antichrist, welke niet hersteld zouden werden.
Óf alle afgestorvenen, hetzij Goeden of kwaden, welke te dier tijd nog niet zouden levendig worden. Maar eerst na het eindigen van die Duizend jaren, in de algemene Opstanding beide der Rechtvaardigen en Onrechtvaardigen uit de graven zouden verrijzen.
En dus werd dan die voorheen gemelde Gelukstaat, 't zij der Zielen, 't zij der Personen, gedurende die Heerlijke Kerkstaat, *de eerste Opstanding* genoemd, in opzicht van die volgende algemene opstanding, welke in de voleinding der Eeuwen alle afgestorvenen zou te beurt vallen.

f. Geen wonder dan, dat dezulken, die in die eerste Opstanding deel hadden *zalig*, en als van anderen afgezonderd, en Gode toegewijd, ja bij uitstek gezuiverd, *heilig* genoemd worden. Het welk daaruit onder andere was op te maken:

(1) *Omdat de tweede Dood over deze geen macht had.* Dat is, zij zouden niet wederom uit hun gelukkige en heerlijke Staat vervallen, veel min, dat zij in de

geestelijke of eeuwige Dood zouden neerstorten.

(2) Het tegendeel zou van hun waar zijn; want zij zouden in de dienst van God en van Christus bezig gehouden worden als Priesters; en deze dienstbaarheid zou *regeren* zijn, want zij zouden *als Koningen heersen, Duizend jaren*.

C. Na de vertoning van deze zo heerlijke, doch Geestelijke Staat der Kerk, wordt aan Johannes wederom verbeeld,

a. De ontbinding van Satan voor een tijd, nadat hem wederom zou toegelaten worden, om de Kerk door list en geweld, vooral middellijk te verleiden en te benauwen, hetwelk in het algemeen getuigd wordt vers 7.

b. En vers 8 wordt nader bepaald, wat een groot getal van volkeren de Satan zou ophitsen. En wel voornamelijk *de Gog en Magog*, - 't zij dat men daardoor verstaat de Turken en Tartaren óf andere, den Christenen of Gods Volk meest vijandige Volkeren.

c. Want het einde, waartoe zij zouden opgehitst worden, zou zijn *tot de krijg*. Welke, als dadelijk van hen ondernomen, beschreven wordt, en gezien op de breedte der Aarde, toch bijzonder gericht *tegen de legerplaatsen der Heiligen*. Verstra er de bijzondere Kerken en Gemeenten van Gods Volk door. Welke tezamen genomen zijnde, *de geliefde Stad Gods* mag geheten worden, waarvan zulke heerlijke Dingen gesproken waren.

d. Doch gelijk degenen, die Gods Volk aanraken, Zijn oogappel aanraken, zo zou deze onderneming de Vijanden gans kwalijk bekomen. Want in het slot van vers 9. wordt vertoond, *hoe er een vuur van God uit de Hemel neerkwam en dezelve verslonden heeft*. Gelijk ook in vers 10 het vreselijk Oordeel ter eeuwige pijniging, in de plaats van Rampzaligheid, de Duivel beschoren, op het krachtigste wordt uitgebeeld.

II. Dewijl wij dan uit de hoofdzakelijke en beknopte opening van dit merkwaardig Gezichte overtuigend menen getoond te hebben, dat er in het minst geen bewijzen in leggen voor een eigenlijk zogenaamd DUIZEND JARIG RIJK, alzo de woorden en spreekwijzen merendeels oneigenlijk kunnen en moeten verklaard worden. Zo gaan wij dan vervolgens over tot de bewijzen uit Daniël 2 en 7 van de Voorstanders van het DUIZEND JARIG RIJK bijgebracht, en oordelen, dat dezelve ook gans krachteloos zijn. Want,

1. Wat de eerste plaats Daniël 2 betreft. Wij keuren het hoofdzakelijke van hun verklaring over dit Beeld voor goed, en willen gaarne toestemmen, dat de volkomen vermaling van dat Beeld eerst zal voorvallen met de verdelging van het Roomse Rijk in het Oordeel over de Antichrist. Zodat de Steen eerst na die tijd tot zo een grote Berg zal aangroeien, welke de ganse Aarde bedekken zal. Dat is dat het Rijk van de Messias zich groot en luisterrijk over de ganse Aarde zal vertonen. Maar wat noodzaak is er om daarom dit Rijk zo aards en eigenlijk op te vatten? Waar wordt in die Profetische vertoning geleerd, dat de Martelaren zullen worden opgewekt, en Christus als Koning plaatselijk en zichtbaar op Aarde met de Heiligen de tijd van Duizend Jaren regeren zal? enz.

2. En dus ligt er ook geen klemmend bewijs voor dit gevoel in het andere Gezicht van Daniël cap. 7. zoals het van Verstandigen (Vitranga, Apocal. Pag 839) duidelijk genoeg getoond is, en zelfs van de meeste voorstanders van het DUIZEND JARIG RIJK, beweerd word, dat het gezicht Openbaring 20 van Johannes verhaald, uit dat van Daniel Cap. 7. is overgenomen; of tenminste daarmee zeer na overeenstemt. Terwijl nu tevoren gebleken is, dat er uit Openbaring 20 geen bondige redenen voor een eigenlijk DUIZEND JARIG RIJK kunnen worden bijgebracht, zo volgt vanzelf dat de bewijzen, uit Daniël 7 ontleend, insgelijks krachteloos zijn.

III. En zo is het ook gelegen met de overige Godsspraken uit de Schriften des Ouden en Nieuwen Testaments voor dit gevoelen in 't algemeen, als deszelfs bijzondere stellingen in groten getale bijgebracht, van welke wij van stuk tot stuk niet kunnen spreken, alzo dezelve volgens de gronden tevoren gelegd, zeer gemakkelijk zijn te beantwoorden, en als beschrijvingen van Christus' heerlijk doch Geestelijk Koninkrijk zijn aan te merken.

§. Voor en aler wij echter van deze stof afscheiden, zal het bestek van deze redevoering nog vorderen, dat wij korte onze gedachten aangaande de laatste heerlijke Kerkstaat wat duidelijker te verstaan geven.

Want wij houden het:

I. In 't algemeen, met de meeste Godgeleerde daarvoor *dat de Kerkstaat of het Rijk van Christus in het laatste der dagen meer als ooit voorheen in- en uitwendig luisterrijk zal gezien en bevonden worden.*

(Vid. Clar. H. G. Snabelii *Orat. de Gloria novi sec.* in Amaen. Theol. P 313 & seqq. Zie ook de Godvruchtige Vader Brakel: *Redelijke Godsdienst*, in het aanhangsel over de Openbaring p. 334, enz. Bierman *Vertoog van het Heerlijk Koninkrijk*, in zijn Mengelstoffen p. 5, enz. En hierover verdient gelezen te worden het Traktaat van de heer Groenewegen: *Uitbreiding van Christus Koninkrijk*. Zie Groenewegen *Koninkrijk van Christus* p. 193, 'd Outrein, in *Nieuw Jeruzalem*. Lampe: Genade Verbond 5. d. p. 801, enz. En de meeste schrijvers over de Openbaring.)

Zulks wordt duidelijk verbeeld Jesaja 60: 1, 2. "Maakt u op, wordt verlicht, want uw licht komt; en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op. Want ziet, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volkeren. Doch over u zal de HEERE opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden." Dit was toch voorheen afgebeeld in het beruchte Loofhuttenfeest, Jes. 12, vergeleken met Jer. 31:12-14 en Lukas 14:16. Ook wordt die Kerkstaat onder het zinnebeeld van een maaltijd voorgedragen Jef. 25: 6. Van een Bruiloft Matth. 25:1-13. Van een nieuwe Hemel en nieuwe Aarde Jef. 65: 17 en 66: 22; 2 Petrus 3:13. Openb. 21: 1. Ook in het vervolg van dat Hoofdstuk en Cap. 22 onder de heerlijke Schilderij van het Nieuwe Jeruzalem.

II. In het bijzonder, verwachten wij van die tijd, volgens het Profetische Woord:

1. Dat Christus alleen Koning zal zijn, en daar voor van allen zal erkend, en als zodanig geëerd en gediend zal worden. Zulks wordt beloofd Jesaja 33: 16, 22. "Die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn. Zijn brood wordt hem gegeven; zijn wateren zijn gewis. Want de HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever; de HEERE is onze Koning; Hij zal ons behouden." En voeg er bij Zach. 14: 9. En de HEERE zal tot Koning over de ganse Aarde zijn. Te dien dage zal de HEERE één zijn, en Zijn Naam een." Invoege alle Koningen en Volkeren aan Hem zullen onderworpen zijn, Psalm 72: 8-11. "En Hij zal heersen van de zee tot aan de zee; en van de rivier tot aan de einden der aarde. De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor Zijn aangezicht knielen; en Zijn vijanden zullen het stof lekken. De Koningen van Tharsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen. De Koningen van Scheba en Seba zullen vereringen toevoeren. Ja alle Koningen zullen zich voor Hem nederbuigen; alle heidenen zullen Hem dienen."

2. Dit Rijk zal bij uitstek een Vrederijk zijn, zonder dat de Kerk enige overlast van aardse Koningen of Vorsten te vrezen heeft, zie Jes. 2: 4. "En Hij zal rechten onder de

heidenen, en bestraffen vele Volkeren; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden en hun spiesen tot sikkelen. Het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, noch zullen zij geen oorlog meer leren.” En Cap. 11: 8. Dan. 2: 44 en Cap. 7: 27. Voeg hier bij Micha 4: 4, 5. “Maar zij zullen zitten, een ieder onder zijn wijnstok en vijgenboom, en daar zal niemand zijn die ze verschrikke. Want de mond des HEEREN der Heirscharen heeft het gesproken. Want alle Volken zullen wandelen, elk in de naam zijns Gods; maar wij zullen wandelen in de Naam des HEEREN onzes Gods, eeuwiglijk en altoos.” Jes. 11: 6, 9. “En de wolf zal met het lam verkeren, en de luipaard bij de geitenbok nederliggen en het kalf, en de jonge leeuw, en het mestvee tezamen, en een klein jongske zal ze drijven. De koe en de berin zullen tezamen weiden, hun jongen zullen tezamen nederliggen, en de leeuw zal stro eten, gelijk de Os.” En Cap. 32: 17. “En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn en de werking der gerechtigheid, zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid. En Cap. 33: 17-22. Ook Cap. 60: 17, 18. Zie ook Cap. 65: vers 25.

Ja als dan zullen de ergernissen en verdeeldheden in het stuk van de Godsdienst ophouden volgens Matth. 13: 41. “De Zoon des Mensen zal Zijn Engelen uitzenden, en zij zullen uit zijn Koninkrijk vergaderen alle de ergernissen, en degene die de ongerechtigheid doen.” Men verwondere zich niet, dat wij daartoe bijbrengen, Matth. 13:41 daar de tijd des oogstes vers 30, vermeld en geschikt ter uitroeiing van het onkruid, vers 39. bepaald wordt tot de voleinding der Wereld, of der Eeuwen. Want men zou met verscheiden redenen kunnen aanwijzen, dat men daardoor niet de volstrekte voleinding der Eeuwen of de algemene oordeelsdag moet verstaan, maar de tijd ter oprichting van Jezus’ heerlijk Koninkrijk geschikt, welke volgens het Profetisch Woord in het laatste der dagen, als de Eeuwen ten einde zouden lopen, zou gezien worden. Zie hier over in het brede de heer Groenewegen: *Mond der Opperste Wijsheid* p. 252 enz. En zijn Traktaat over Christus’ Koninkrijk tegen de Classis van Zevenwouden, p. 64, enz. Ook verdient de heer Vtringa hierover nagelezen te worden, die dit gevoelen met vier bondige redenen vastmaakt. Zie zijn Parabelen p. 95, 96.

En als dan zullen de scheuringen tussen de Luthersen en de Calvinisten niet meer vernomen worden, volgens Jes. 11: 13 “En de nijd van Efraïm zal wegwijkén, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden. Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda en zal Efraïm niet benauwen.”

3. De Gelovigen van die tijd, of de Onderdanen van dat Koninkrijk, zullen:

A. Zich bijzonder ijverig vertonen in de Godsdienst, en voor de Eer en Belangen van hun Koning Jes. 2: 2- 5. 2 “En het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen, en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien. 3 En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem. 4 En Hij zal rechten onder de heidenen, en bestraffen vele volken; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het [ene] volk zal tegen het [andere] volk geen zwaard opheffen, en zij zullen geen oorlog meer leren. 5 Komt, gij huis van Jakob, en laat ons wandelen in het licht des HEEREN.”

Hiertoe behoort ook de Godspraak Zach. 8:20-23. 20 “Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog zal het geschieden, dat de volken, en de inwoners van vele steden komen zullen; 21 En de inwoners der ene [stad] zullen gaan tot [de inwoners] der andere, zeggende: Laat ons vlijtig heengaan, om te smeken het aangezicht des

HEEREN, en om den HEERE der heirscharen te zoeken; ik zal ook heengaan. 22 Alzo zullen vele volken, en machtige heidenen komen, om den HEERE der heirscharen te Jeruzalem te zoeken, en om het aangezicht des HEEREN te smeken. 23 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het zal in die dagen geschieden, dat tien mannen, uit allerlei tongen der heidenen, grijpen zullen, ja, de slip grijpen zullen van een Joodsen man, zeggende: Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is.”

B. Zij zullen bevoorrecht worden met een ongewone kennis van God en van Zijn Verborgenheden, volgens de beloften Jes. 11: 9. “Men zal nergens bed doen, noch verderven op den gansen berg Mijner heiligheid. Want de aarde zal vol kennis des HEEREN zijn, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.” Ook Cap. 30: 26. En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zevenvoudig zijn als het licht van zeven dagen; ten dage als de HEERE de breuk Zijns volks zal verbinden, en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen. En Jer. 31: 30-34 “Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israel en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken; 32 Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE; 33 Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. 34 En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, leren, zeggende: Kent den HEERE! want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken.

C. Vooral zal de Kerk alsdan in zuiverheid der Leer en heiligheid der zeden uitblinken. Men zal dus Gode toejuichen uit Ps. 93: 5. De heiligheid is uwen huize sierlijk, HEERE, tot in lange dagen.” Ook zal de belofte bewaarheid worden Jes. 60:32. “En uw Volk zullen alle tezamen rechtvaardigen zijn, zij zullen in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten. Zij zullen zijn een spruit Mijner plantingen, een werk Mijner handen, opdat ik verheerlijkt worde.” Mitsgaders Jer. 32: 39, 40. “En ik zal hen enerlei hart en enerlei weg geven, om Mij te vrezen alle de dagen hen ten goede, mitsgaders hun kinderen na hen. En Ik zal een eeuwig Verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hen wel doe en Ik zal mijn vreze in hun hart geven, dat ze niet van Mij af wijken.” Dit zal zover gaan, dat de Voorzegging bewaarheid zal worden Zach. 12: 8. 8 “Te dien dage zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem beschutten; en die, die onder hen struikelen zou, zal te dien dage zijn als David; en het huis Davids zal zijn als goden; als de Engel des HEEREN voor hun aangezicht. 9 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik zal zoeken te verdelgen alle heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen. 10 Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als [met] de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.”

In het bijzonder zullen de Overheden zowel, als de Leraars, nevens de gemene gelovigen de Heiligheid van zich doen afschitteren, en geen Huichelaren zullen al dan in de Kerk gevonden worden Gelijk zeker Godgeleerde ('t Gilde) oordeelt, en naar onze gedachten bondig aanwijst, dat zulks voorspeld is Zach. cap. 14: 20, 21. 20 “Te

dien dage zal op de bellen der paarden staan: DE HEILIGHEID DES HEEREN. En de potten in het huis des HEEREN zullen zijn als de sprengbekkens voor het altaar; 21 Ja, al de potten in Jeruzalem en in Juda zullen den HEERE der heirscharen heilig zijn, zodat allen, die offeren willen, zullen komen, en van dezelve nemen, en in dezelve koken; en er zal geen Kanaäniet meer zijn, in het huis des HEEREN der heirscharen, te dien dage.”

Invoegen de Godsstad te dien dage in volle luister zal pralen, volgens de doorluchtige Vertoning aan Johannes te beurt gevallen Openb. 21:10 en hoofdstuk 23: 23-27.

D. Ook zullen dan de Gelovigen niet alleen met de tederste Liefde hun Koning, maar ook elkander beminnen, en in de zoetste gemeenschap tezamen leven Jes. 60: 17,18. 17 “Voor koper zal Ik goud brengen, en voor ijzer zal Ik zilver brengen, en voor hout koper, en voor stenen ijzer; en zal uw opziensers vreedzaam maken, en uw drijvers rechtvaardigen. 18 Er zal geen geweld meer gehoord worden in uw land, verstoring noch verbreking in uw landpaal; maar uw muren zult gij Heil heten, en uw poorten Lof.”

E. Wijders zal het als dan tot geen kleine luister van de Kerk verstreken:

a. Wanneer de Heere Zelve Zich op een klare en gemeenzame wijze zal ontdekken aan zijn Volk en Gunstgenoten. Hiertoe brengen wij Jes. 60: 19. 19 De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten; maar de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht, en uw God tot uw Sierlijkheid. 20 Uw zon zal niet meer ondergaan, en uw maan zal haar [licht] niet intrekken; want de HEERE zal u tot een eeuwig licht wezen, en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen. 21 En uw volk zullen allen tezamen rechtvaardigen zijn, zij zullen in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten; zij zullen zijn een spruit Mijner plantingen, een werk Mijner handen, opdat Ik verheerlijkt worde. 22 De kleinste zal tot duizend worden, en de minste tot een machtig volk; Ik, de HEERE, zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen.” En Zef. 3: 17. De Heere uw God is in 't midden van u, een Held die verlossen zal, Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn Liefde, Hij zal zich over u verheugen met gejuich.

Ook menen wij dat daartoe behoort de Belofte Openb. 22: 3-5. “En geen vervloeking en zal er meer tegen iemand zijn; en de Troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen hem dienen en zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn. En aldaar en zal geen nacht zijn, en zij en zullen geen kaars nog licht der zon van node hebben, want de Heere God verlicht ze, en zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid.”

b. Ook zal de Heere Zijn Kerk tot een machtig en gunstig Schutsheer en lieflijke vertrooster verstreken, volgens Jes. 4: 5, 6. 4 “Als de Heere zal afgewassen hebben den drek der dochteren van Sion, en de bloedschulden van Jeruzalem zal verdreven hebben uit derzelver midden, door den Geest des oordeels, en door den Geest der uitbranding. 5 En de HEERE zal over alle woning van den berg Sions, en over haar vergaderingen, scheppen een wolk des daags, en een rook, en den glans eens vlammen vuurs des nachts; want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen. 6 En daar zal een hut zijn tot een schaduw des daags tegen de hitte, en tot een toevlucht, en tot een verberging tegen den vloed en tegen den regen.”

c. Hij zal hen ook te dier tijd opvullen met allerlei zegeningen. Niet alleen geestelijke en over-hemelse, maar ook

- lichamelijke en aardse zegeningen. Zodat het woord zal waar worden: Jes. 49:10. En zo zal men vernemen wat we lezen in Zach. 8:12, en Joël 3:18. Voeg hierbij de toezegging van Ezech. 34: 26, 27.

- Daar benevens denken wij, dat de Gelovigen van die tijd ook lang en in gezondheid zullen leven. Hiertoe brengen wij enigszins de Beloften Jes. 65: 20-22. 20 “Van daar zal niet meer wezen een zuigeling van [weinig] dagen, noch een oud man, die zijn dagen niet zal vervullen; want een jongeling zal sterven, honderd jaren oud zijnde, maar een zondaar, honderd jaren oud zijnde, zal vervloekt worden. 21 En zij zullen huizen bouwen en bewonen, en zij zullen wijngaarden planten, en derzelver vrucht eten. 22 Zij zullen niet bouwen, dat het een ander bewone; zij zullen niet planten, dat het een ander ete, want de dagen Mijns volks zullen zijn als de dagen eens booms, en Mijn uitverkorenen zullen het werk hunner handen verslijten. 23 Zij zullen niet tevergeefs arbeiden, noch baren ter verstoring; want zij zijn het zaad der gezegenden des HEEREN, en hun nakomelingen met hen. 24 En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen. 25 De wolf en het lam zullen tezamen weiden, en de leeuw zal stro eten als een rund, en stof zal de spijs der slang zijn; zij zullen geen kwaad doen noch verderven op Mijn gansen heiligen berg zegt de HEERE.” Men leze ook de uitdrukkingen Ps. 92: 13, 14. “De Rechtvaardige zal groeien als de Palmboom. Hij zal wassen als een Cederboom op Libanon. Die in 't Huis des HEEREN geplant zijn dien zal gegeven worden te groeien in de Voorhoven onzes Gods.” Niet, dat wij dit zo ver trekken, als of alle de Gelovigen van die Kerkstaat, de jaren der Vadersen vóór de Zondvloed, ja zelfs van Methusalem 969 ja de eigenlijke 1000 bereiken zouden. Nee, wij hebben voorheen opgemerkt, dat men de Duizend jaren liefst onbepaald en in 't algemeen tot de gehele Kerkstaat bracht, en dus zou men die lange tijd moeilijk tot elks leeftijd kunnen brengen.

F. Eindelijk is het te verwachten, en lichtelijk te bevroeden, dat de Gelovigen alsdan, wgens al dat Heerlijke en Goede in een onderlinge uitgelaten vreugde zullen bezig zijn, en de roem van Gods Heerlijkheid, Macht, Waarheid, Rechtvaardigheid, en zonderlinge Goedheid met vrolijk zingende lippen al ðiende en spelende zullen uitschateren. Dan zal aan de Opwekking voldaan en de Belofte vervuld worden Ps. 149: 4. “Halelujah. Zingt de HEERE een nieuw Lied. Zijn lof zij in de Gemeente Zijner Gunstgenoten. Dat Israël zich verblijde in de genen die hem gemaakt heeft. Dat de Kinderen Sions zich verheugen over hun Koning.” En Jesaja 66: 10-14. Ook zal dan de Voorzegging bewaarheid worden Jes. 30: 29. En Jer. 31:12-14.

Ziet deze menen wij, zijn de gezonde en in Gods Woord gegronde begrippen, die men aangaande de nog te verwachte heerlijke Kerkstaat, te vormen heeft. Want volgens deze opvatting en verklaring Profeteert men niet naar een eigen uitlegging, maar na de Regelmaat des Geloofs, en men neemt de woorden en zaken in haar volle en wijd uitgestrekte zin. Dus vergelijkt en verklaard men de Schrift veiligst met en door de Schrift. En wij stellen vast, dat als alle de Profetieën, (die vóór de Vervulling nog enigszins gesloten, en verzegeld mogen gerekend worden) eens bewaarheid zullen worden, het dan van achteren zal blijken, dat wij de ware mening des Geest getroffen hebben.

Voor het overige komt in bedenking, wanneer deze zo Heerlijke en Gelukkige Kerkstaat op Aarde zal gezien worden?

Wij kunnen ons in deze geenszins verenigen met de zodanigen, die de nette tijd of het Jaar van de Toekomst van dit Koninkrijk verwaand hebben trachten uit te rekenen en te bepalen, en zich deswege niet zonder rede aan bespottingen hebben bloot gesteld. Wij willen toch niet wijs zijn boven hetgeen duidelijk geopenbaard is, maar pogen ook in deze wijs te zijn tot matigheid, gedachtig aan het zeggen van Christus, die op de vraag van Zijn Discipelen: *Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israël het Koninkrijk weder oprichten?* hun tegemoet voerde: *Het komt u niet toe te weten de tijden of de gelegenheden, die de Vader in Zijn Eigen macht gesteld heeft*, Hand. 1: 6, 7. Echter, menen wij dat het Profetisch Woord enige Tijdtekenen opgeeft welke al ten dele in deze dagen beginnen vervuld te worden, en ons doen denken, dat die tijd vast nadert, en geen Eeuwen, mogelijk niet vele jaren meer zullen verlopen, of die heugelijke dagen zullen aanlichten.

Onder deze voortekenen tellen wij met grond,

I. Tijden van een groot verval, in het stuk der Leer als der Zeden. Paulus spreekt hier van 1 Tim. 4: 1 enz. En 2 Tim. 3: 1-5. De Zaligmaker had dit ook voorspeld, Matt. 24: 37-39. Vergelijkt hiermee 1 Thess. 5: 3. En hiertoe moet men buiten twijfel brengen de droevige beschrijving van grote en Godtergende zonden Jes. 59. Het zal zelfs zo ver gaan dat men met Waarheid en Godsvrucht openlijk spotten zal, volgens 2 Petrus 3: 3, 4. Zelfs zal men een droevig verval, en nare ijverloosheid onder Gods Volk bespeuren. Immers was de lauwheid en verwaandheid van de Laodicese Gemeente daarvan een beschreiend beeld Openb. 3: 15-17. Welke beschrijving en vertoningen in zo een verband voorkomen, dat men de waarheid daarvan vóór de Heerlijke Kerkstaat stellen moet, en de droevige ervaring leert dat zulks in onze dagen ook maar al te klaar gezien wordt.

Ja, het verval zou zo treurig en algemeen zijn, dat er de Heiland zelf van zegt: “De Zoon des Mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op der Aarde”? Luc. 18: 8. Want dat deze plaats, niet tot de toekomst van Christus tot het Oordeel over de Joden, noch tot het laatste algemene Oordeel, maar tot en voor de tijden van de oprichting van het Heerlijk doch Geestelijk Koninkrijk in het laatste der Dagen moet gebracht worden. Is van zeker beroemd en Godvruchtig Godgeleerde (Lampe) uitvoerig en krachtig aangewezen. Die dan ook dit zeggen op een, naar zijn gewoonte, vatbare en verstandige wijze opheldert. Ja, men zou als dan een klaagtoon onder Gods Volk vernemen, niet ongelijk als men uit Davids mond vernam Ps. 12:2, 3. Of gelijk Micha spreekt Cap 7: 1-4.

Evenwel moet men dit verval zo algemeen niet begrijpen, dat er te dier tijd in 't geheel geen Godvruchtige zouden gevonden worden. Want ofschoon zulks van deze of gene (gelijk uit de bovengemelde uitdrukkingen en klaagstemmen is af te nemen) zo geoordeeld mocht worden Zo zou men hen de dagen van Elias, mogen herinneren en met Paulus zeggen: Rom. 11: 25. En niet tegenstaande de wijze Maagden met de Dwazen alsdan in slaap zullen bevonden worden Matth. 25: 5 zullen er echter nog zijn, die op de Toekomst des Heeren wachten, meer dan de Wachters op de morgen Ps. 130: 6, Evenals in de dagen van verval voor en met de eerste komst van Christus in het vlees nog enige waren, die de Vertrouwing en Verlossing Israëls verwachten Luc. 2: 25, 38.

II. Ook hebben wij reeds meer als eens verondersteld en aangewezen, dat het Oordeel over de Antichrist Openb. 18, 19 en elders beschreven, de heerlijke en gewenste

Kerkstaat zal voorgaan. Waarover wij ons thans niet breder kunnen uitlaten. Voeg hier alleen bij de Voorzegging Jes. 59: 18, 19. Ook behoort hiertoe Joël 3: 15, 16. En Dan. 12:1.

III. Het staat ook volgens het Profetisch Woord vast, dat het vreselijk Oordeel over de Antichrist te brengen, als het uitgevoerd zal worden, een grote blijdschap onder Gods Volk zal veroorzaken. Lees hiervan Zef. 3: 14- 20. Zulks wordt ook duidelijk vertoond Openb. 19: 17. Hiertoe brengen wij de Voorzeggingen Micha 7: 10. Voeg hierbij de Godspraak Jes. 66:24. Zie hiervan een omstandig Verhaal Openb. 18: 9-19

IV. Wijders zullen dan allerlei Volkeren door de Verkondiging des Evangelies aan allerlei Wereldsoorden tot de schoot der Kerk verzameld worden. Zulks wordt overal in het Profetisch Woord voorspeld. Lees maar Jes. 60: 47. En Cap. 66: 18. Zie ook Micha 7: 12. Zef. 3: 9, 10. En ontallijke plaatsen meer.

Ja, dit zal zo ver gaan, dat enige Vijanden, zelfs uit het Antichristendom en Turckdom zullen bekeerd worden, en met het Jodendom de Heere zullen toegevoegd werden. Hiertoe behoort immers de Godspraak Jesaja 19:21-25. “19 Te dien dage zal de HEERE een altaar hebben in het midden van Egypteland, en een opgericht teken aan haar landpalen voor den HEERE. 20 En het zal zijn tot een teken, en tot een getuigenis den HEERE der heirscharen in Egypteland, want zij zullen tot den HEERE roepen vanwege de verdrukkers, en Hij zal hun een Heiland en Meester zenden, Die zal hen verlossen. 21 En de HEERE zal den Egyptenaren bekend worden, en de Egyptenaars zullen den HEERE kennen te dien dage; en zij zullen Hem dienen met slachtoffer, en spijsoffer, en zij zullen den HEERE een gelofte beloven en betalen. 22 En de HEERE zal de Egyptenaars dapper slaan, en genezen; en zij zullen zich tot den HEERE bekeren, en Hij zal Zich van hen verbidden laten, en Hij zal hen genezen. 23 Te dien dage zal er een gebaande weg wezen van Egypte in Assyrië, dat de Assyriërs in Egypte, en de Egyptenaars in Assyrië komen zullen; en de Egyptenaars zullen met de Assyriërs den Heere dienen. 24 Te dien dage zal Israël de derde wezen met de Egyptenaren en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land. 25 Want de HEERE der heirscharen zal hen zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, en de Assyriërs, het werk Mijner handen, en Israël, Mijn erfdeel!”

Kortom, aldus zal de Prediking van het Evangelie des Koninkrijks in de gehele wereld tot een getuigenis allen volkeren. En het ingaan van de volheid der Heidenen, en Zaligworden van geheel Israël, deze Heerlijke Kerkstaat vooraf gaan, of daarmee gepaard gaan volgens Matth. 24: 14 en Rom. 11: 25, 26. “Maar ook zij, indien zij in het ongelooft niet blijven, zullen ingeënt worden; want God is machtig om dezelve weder in te enten. 24 Want indien gij afgehouden zijt uit den olijfbroom, die van nature wild was, en tegen nature in den goeden olijfbroom ingeënt; hoeveel te meer zullen deze, die natuurlijke [takken] zijn, in hun eigen olijfbroom geënt worden? 25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt, bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. 26 En alzo zal geheel Israël zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. 27 En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden zal wegnemen. 28 Zo zijn zij wel vijanden aangaande het Evangelie, om uwentwil, maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen wil; 29 Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.”

Uit welke Gevallen, als zo vele Tekenen der Tijden, men oordelen kan aangaande de tijd der oprichting van dit Heerlijk, doch Geestelijk Koninkrijk in het laatste der Dagen te verwachten. Invoegen men zich in deze gevallen van het Woord des Heilands mag bedienen, Luc. 21:28: “Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet omhoog, en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is.”

Ondertussen wensen wij, dat velen de Waarheid mogen naspeuren en dat de Wetenschap vermenigvuldigd worde. Men verzekere zich telkens, dat de Heere, Die het gesproken heeft, het ook doen zal, en te Zijner tijd snellijk zal doen komen.

Ach! wie zal leven, als de Heere dit doen zal! Die het beloofd heeft, is Getrouw, ook liegt hij niet, die de Overwinning Israëls is, en het berouwd Hem niet; want Hij is geen Mens, maar de Machtige Jacobs. Die spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Die geloofd, haaste niet. Men wachte maar in een stille lijdzaamheid en vast vertrouwen naar de vervulling van deze Heilbeloften, en bidde ondertussen met een vurige ijver, en pleitende aandrang om de Toekomst van dat Heerlijk doch Geestelijk Koninkrijk. Waartoe men zich bedienen kan van de zoete en zinrijke Versjes van de heer Jacobus Leydekker, met welke zijn Eerwaarde zijn *Kerkelijke Historiën* besluit.

***Kom haast U, Koning, toef niet meer!
Uw volk verlangt, stort Babel neer.
Ligt 't deksel af van 't Joods geslacht;
Verdrijf der heidenen duist're nacht.
Verbreid Uw Naam en Rijk alom.
Ja amen, Heere Jezus, kom!***

Of is iemand meer op Bijbeltaal gezet, hij gebruike de boezemzucht der snakkend verlangende Bruidkerk Hoogl. 8: 14. “Komt haastelijk, mijn Liefste, en wees Gij gelijk een ree, of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen.”

Terwijl wij deze onze Redevoering ten einde brengen, en bestuiten met de hartelijke en troostrijke Heilbede van de Apostel Petrus 1 Petrus 5: 10, 11. “De God nu aller Genade, die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig tijds zullen geleden hebben, dezelve volmake, bevestige, versterke, en fundere ulieden. Hem zij de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

EINDE.